

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล เสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัย ที่ทำการวิจัยมาทั้งหมด คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล จำแนก ตามเพศ ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และภูมิถิ่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในระดับประถมศึกษา ในจังหวัดสตูล จำนวน 18,378 คน โดยกำหนด จำนวนนักเรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 392 คน ซึ่งได้มาโดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแบบไม่มีโครงสร้าง
  - 3.2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklis) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน และภูมิถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ประกอบด้วย 1) ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน 2) ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม 3) ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม 4) ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัยทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

4.1 การสร้างแบบสอบถาม

4.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อิสลามศึกษาและบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล

4.1.2 กำหนดโครงสร้างบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล เป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน
2. ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม
3. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม
4. ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

4.1.3 สร้างแบบสอบถามแต่ละด้านให้ครอบคลุมโครงสร้างที่เกี่ยวกับบทบาท ผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล

4.1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุง

4.1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับ

โครงสร้างของแบบสอบถามทั้ง 5 ด้าน แล้วนำข้อเสนอแนะในสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4.1.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงในการใช้ภาษา

4.1.7 นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4.2. การสร้างแบบสัมภาษณ์

4.2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์จากตำราเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องแล้วนำแนวคิดที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์

4.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล

4.2.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอิสลามศึกษา ต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึง ผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

5.2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2.1 ส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างและกำหนดส่งคืนภายใน 15 วัน โดยผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บด้วยตนเอง

5.2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน นัดวัน เวลาการสัมภาษณ์และออกสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและได้บันทึกผลการสัมภาษณ์ลงในแบบบันทึกการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5.3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 392 ฉบับ ได้แบบสอบถามคืนมา 392 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ จำนวน 392 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยตอนที่ 1 วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบ โดยใช้ สถิติเปรียบเทียบ T-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

5.3 สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.7 เป็นมารดา ร้อยละ 55.1 มีอายุ 30 - 40 ปี ร้อยละ 45.2 อาชีพเกษตรกร / รับจ้าง ร้อยละ 74.5 ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 92.9 ระดับรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 9,000 บาท ร้อยละ 59.2 มีภูมิลำเนา อยู่ในอำเภอเมืองสตูล ร้อยละ 36.5

2. การศึกษาบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมาก 2 ด้านและระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ย คือ ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ($\bar{X} = 3.72$) ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ($\bar{X} = 3.55$) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.29$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.20$) ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม ($\bar{X} = 2.59$) อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน พบว่า อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ ผู้ปกครองซึ่งให้ความสำคัญของวิชาอิสลามศึกษา มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ผู้ปกครองสอบถามเกี่ยวกับผลการสอบวิชาอิสลามศึกษาหลังจากนักเรียนสอบเสร็จแล้ว มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้คือ ผู้ปกครองช่วยทบทวนวิชาอิสลามศึกษาให้นักเรียนก่อนสอบ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) และข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิชาอิสลามศึกษา มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ผู้ปกครองแนะนำให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มีสัปดาห์ประจำหมู่บ้านจัดขึ้น มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้คือ ผู้ปกครองนำนักเรียนไปชมศาสนสถานที่สำคัญในศาสนาอิสลาม มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$) และข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ ผู้ปกครองแนะนำชักชวนนักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ผู้ปกครองช่วยอธิบายหรือสาธิตการปฏิบัติศาสนกิจเท่าที่สามารถทำได้ มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้คือ ผู้ปกครองไปพบครูอิสลามศึกษาเพื่อปรึกษาเรื่องการเรียนวิชาอิสลามศึกษาของนักเรียน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ พบว่า อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) และข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ ผู้ปกครองให้คำชมเชย เมื่อนักเรียนมีผลการเรียนวิชาอิสลามศึกษาและทักษะการปฏิบัติศาสนกิจดีขึ้น มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ผู้ปกครองหาโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติศาสนกิจอยู่เสมอ มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้คือ ผู้ปกครองชมเชยความสามารถในการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนคนอื่น มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) และข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ ผู้ปกครองแนะนำให้ นักเรียนรู้จักเก็บรักษาอุปกรณ์ เครื่องใช้ ในการเรียนวิชาอิสลามศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าสูงสุด มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ผู้ปกครองแสดงความสนใจในวิชาอิสลามศึกษา ที่นักเรียนกำลังเรียนแต่ละภาคเรียน มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้คือ ผู้ปกครองจัดให้มีมุมหนังสืออิสลามหรือห้องสมุดเล็กๆ ในบ้าน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

3. ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ที่มี เพศ ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และภูมิลำเนา เป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ที่มี เพศ

ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และภูมิฐานะ ทุกด้าน ไม่มี ความแตกต่างกัน ยกเว้น ระดับการศึกษา และภูมิฐานะ ในด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01 ตามลำดับ

4. แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองในการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของ นักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล

ในตอนนี้ เป็นการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมบทบาท ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูลจาก แบบสอบถามตอนที่ 3 และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในจังหวัดสตูลเพิ่มเติม จำนวน 10 ท่าน ในข้อคำถามประเด็นเดียวกัน สรุปได้ดังนี้

โรงเรียนควรจัดประชุมผู้ปกครองเน้นสร้างความตระหนักแก่ผู้ปกครองให้เห็นถึง ความสำคัญของการเรียนอิสลามศึกษาพร้อมทั้งเชิญชวนให้ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านเพื่อ เอื้อต่อการเรียนรู้อิสลามศึกษาและส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรหรืออื่นๆ ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการรับรู้การ ประเมินผลของนักเรียน ร่วมมือกับผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองบันทึกลงในแบบบันทึกการทำ ความดีของนักเรียน แบบติดตามพฤติกรรมของนักเรียน แบบบันทึกการปฏิบัติศาสนกิจ หรือแบบอื่นๆ แล้วส่งคืนคุณครู ส่งเสริมให้มีกิจกรรมและมอบประกาศนียบัตรแก่นักเรียนและผู้ปกครองที่ปฏิบัติ ศาสนกิจได้ครบตามจำนวนที่โรงเรียนกำหนด หาโอกาสไปเยี่ยมเยียนนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน และดำเนินการจัดตั้งชมรมผู้ปกครอง ส่วนคณะกรรมการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม เช่น มัสญิด สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ควรจัด โครงการประชุมสัมมนา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ของนักเรียนให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาและนำหลักคำ สอนของศาสนาอิสลามมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกๆ โต้ตอบผู้สอนประจำมัสญิดในหมู่บ้านพูดคุย บอกกล่าว กับผู้ปกครองให้ตระหนักและเห็น ความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาของลูกหลานในหมู่บ้าน อีกทั้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรสนับสนุน งบประมาณในการจัดประชุมสัมมนาเรื่องความสำคัญของบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการ เรียนอิสลามศึกษา และสื่อโทรทัศน์หรือวิทยุมุสลิม ควรให้มีจัดรายการ ที่เน้นการสร้าง ความตระหนักแก่ผู้ปกครองให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมผู้ปกครองมีระดับบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ศรีฟ้า (2552) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พ่อ แม่ และผู้ปกครอง ส่วนมากเห็นความสำคัญของการศึกษาของนักเรียน ต้องการให้มีผลการเรียนที่ดีและมีมารยาทดีงามตามหลักคุณธรรมจริยธรรม แต่ในขณะเดียวกัน ผู้ปกครองก็มุ่งอยู่กับการทำงานแสวงหาปัจจัยยังชีพและมักไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่ในเรื่องการเรียนหรือการจัดหาอุปกรณ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้คำแนะนำเวลานักเรียนมีปัญหาในการเรียน ทำให้ระดับบทบาทการส่งเสริมการเรียนรู้จึงออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ผู้ปกครองมีการปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา อ้นสุวรรณ (2546) ได้ทำวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กรณีศึกษาโรงเรียนสายอักษร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ผู้ปกครองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองชี้ให้เห็นความสำคัญของวิชาอิสลามศึกษา เป็นข้อที่ผู้ปกครองปฏิบัติมากที่สุด

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พ่อ แม่ และผู้ปกครองให้ความสำคัญในการเรียนวิชาอิสลามศึกษามาก เนื่องจากวิชานี้ เป็นวิชาที่ทำให้นักเรียนรู้เป้าหมายในชีวิตของตนเองที่ชัดเจนในวันอาคิเราะฮ์ และทำให้เกิดทักษะด้านการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรมและจริยธรรมของศาสนาอิสลาม และนักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันได้ จะทำให้นักเรียน เป็นผู้ที่มีการยาคดีงาม ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของครอบครัว ตลอดจนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กนักเรียนรุ่นหลังต่อไป

2. ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม ผู้ปกครองมีการปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิชาอิสลามศึกษา เป็นข้อที่ผู้ปกครองปฏิบัติมากที่สุด

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พ่อ แม่ และผู้ปกครองให้ความสนใจในเรื่องการศึกษา หรือหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาอิสลามศึกษา แต่เนื่องจาก ตัวผู้ปกครองเอง อาจจะมีความรู้ในด้านศาสนาอิสลามค่อนข้างน้อย การให้ความรู้เพิ่มเติมกับนักเรียนจึงอยู่ในระดับปานกลาง และพ่อแม่ และผู้ปกครองเองรู้ว่า บุคคลจะประสบความสำเร็จใน โลกนี้และโลกหน้า และดำรงชีวิตอย่างมีความสุขอย่างแท้จริง จะต้องศึกษาหาความรู้ทั้งทางด้านสามัญและทางด้านศาสนาอิสลามควบคู่กันไป จึงสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิชาอิสลามศึกษา มากที่สุด

3. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม ผู้ปกครองมีการปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา อ้นสุวรรณ (2546) ได้ทำวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กรณีศึกษาโรงเรียนสายอักษร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม ผู้ปกครองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองแนะนำชักชวนนักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ เป็นข้อที่ผู้ปกครองปฏิบัติมากที่สุด

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พ่อ แม่ และผู้ปกครองให้ความสนใจในเรื่องการซ่อมเสริมโดยชักชวนให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากพ่อแม่ และผู้ปกครองมีความรู้ที่นักเรียนศึกษาค้นคว้ามานั้น จะต้องนำสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริง และอย่างสม่ำเสมอ จึงจะทำให้การปฏิบัติศาสนกิจนั้นกลายเป็นวิถีชีวิตของนักเรียน และส่งผลต่อพฤติกรรมที่ดีๆของนักเรียนในโอกาสต่อไป แต่ในขณะที่เดียวกัน พ่อ แม่ และผู้ปกครองบางคนมีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามค่อนข้างน้อย การปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม จึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ผู้ปกครองมีการปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา อ้นสุวรรณ (2546) ได้ทำวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กรณีศึกษาโรงเรียนสายอักษร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ผู้ปกครองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองให้คำชมเชยเมื่อนักเรียนมีผลการเรียนวิชาอิสลามศึกษาและทักษะการปฏิบัติศาสนกิจดีขึ้น เป็นข้อที่ผู้ปกครองปฏิบัติมากที่สุด

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พ่อ แม่ และผู้ปกครอง ชื่นชมในความสามารถของนักเรียน และชมเชยต่อผู้ปกครองของนักเรียนคนอื่น และอาจจะนำไปสู่การทำให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจและมีกำลังใจในการศึกษาเรื่องราวของศาสนาอิสลามและนำความรู้ที่ได้ศึกษามานั้นสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป

5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้ปกครองมีการปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองแนะนำให้นักเรียนรู้จักเก็บรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ ในการเรียนวิชาอิสลามเพื่อใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าที่สุด

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พ่อ แม่ และผู้ปกครอง ให้ความสนใจ ในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ทุกอย่างให้มีความพร้อมในการปฏิบัติจริง และรู้จัก ทะนุถนอม รักษาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนวิชาอิสลามศึกษาและการปฏิบัติศาสนกิจให้เกิดประสิทธิภาพคุ้มค่าที่สุด

แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองในการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูลจากการประมวลข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามตอนที่ 3 และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในจังหวัดสตูลเพิ่มเติม จำนวน 10 ท่าน ในข้อคำถามประเด็นเดียวกัน มีสาระสำคัญ ดังนี้

โรงเรียนควรจัดประชุมผู้ปกครองเน้นสร้างความตระหนักแก่ผู้ปกครองให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนอิสลามศึกษาพร้อมทั้งเชิญชวนให้ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้อิสลามศึกษาและส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรหรืออื่นๆ ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการรับรู้การประเมินผลของนักเรียน ร่วมมือกับผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองบันทึกในแบบบันทึกการทำความดีของนักเรียน แบบติดตามพฤติกรรมของนักเรียน แบบบันทึกการปฏิบัติศาสนกิจ หรือแบบอื่นๆ แล้วส่งคืนคุณครู ส่งเสริมให้มีกิจกรรมและมอบประกาศนียบัตรแก่นักเรียนและผู้ปกครองที่ปฏิบัติศาสนกิจได้ครบตามจำนวนที่โรงเรียนกำหนด หาโอกาสไปเยี่ยมเยียนนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน และดำเนินการจัดตั้งชมรมผู้ปกครอง ส่วนคณะกรรมการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม เช่น มัสญิด สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ควรจัดโครงการประชุมสัมมนา พ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาและนำหลักคำสอนของศาสนาอิสลามมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกๆ โตะครูผู้สอนประจำมัสญิดในหมู่บ้านพูดคุย บอกกล่าว กับผู้ปกครองให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาของลูกหลานในหมู่บ้าน อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัด

ประชุมสัมมนาเรื่องความสำคัญของบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษา และ สื่อโทรทัศน์หรือวิทยุมุสลิม ควรให้มีจัดการ การ ที่เน้นการสร้างควมตระหนักแก่ผู้ปกครองให้ เห็น ถึงความสำคัญของการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พ่อ แม่ ผู้ปกครองตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมี ความเห็นพ้องต้องกันว่า การที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการศึกษาหาความรู้ นั้น ไม่ได้อยู่ที่ ตัวนักเรียน และการสอนของคุณครูอย่างเดียว หากแต่ผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนนั้นก็คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครองนั่นเอง ดังนั้น หากทุกองค์กรร่วมมือร่วมใจกันจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองให้มีความจริงจังในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ได้ให้ ข้อเสนอแนะมาแล้วนั้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ความสำเร็จจะประสบกับตัวนักเรียนอย่างแน่นอน และ จะนำมาซึ่งความสุขของครอบครัว ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่สังคมต่อไป

5.5 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองใน การส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของ นักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะว่า โรงเรียน คณะกรรมการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อโทรทัศน์ หรือวิทยุมุสลิม ควรร่วมกันจัดการอบรม ให้คำแนะนำ ตลอดจนรณรงค์ผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อยกระดับความรู้ คุณธรรมจริยธรรมตามหลักการของศาสนา อิสลามและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวส่งผลให้สังคมจังหวัดสตูลเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้และมีความสุขในโอกาสต่อไปและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน พบว่า ผู้ปกครองช่วยทบทวนวิชาอิสลาม ศึกษาให้นักเรียนก่อนสอบ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจัด กิจกรรมติวเข้มเพื่อการเตรียมสอบและมอบการบ้านให้แก่นักเรียนร่วมทำกับผู้ปกครองที่บ้าน โดย คะแนนส่วนหนึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1.2 ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม พบว่า ผู้ปกครองนำนักเรียนไปชมศาสนสถาน ที่ สำคัญในศาสนาอิสลาม เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะว่า คณะกรรมการ

บริหารมัสยิด ควรจัดโครงการ “พ่อ ลูก มุ่งสู่มัสยิด” เพื่อปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เช่น ละหมาดประจำวัน หรือการฝึกอ่านอัลกุรอานในยามค่ำคืน

1.3 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม พบว่า ผู้ปกครองไปพบครูอิสลามศึกษา เพื่อปรึกษาเรื่องการเรียนของนักเรียน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมวันผู้ปกครองพบคุณครู เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคุณครูได้ปรึกษาหารือเรื่องการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนอีกทั้งยังได้ร่วมกิจกรรมอื่นๆอีกด้วย

1.4 ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ พบว่า ผู้ปกครองชมเชยความสามารถในการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนคนอื่น เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมมหกรรมวิชาการ โดยมีการนำเสนอผลงานของนักเรียนในแต่ละสาระการเรียนรู้ และมีการมอบรางวัลและเกียรติบัตรแก่นักเรียนที่ปฏิบัติศาสนกิจดีเด่นเพื่อเป็นกำลังใจแก่นักเรียน

1.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ผู้ปกครองจัดให้มีมุมหนังสืออิสลามหรือห้องสมุดเล็กๆในบ้าน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครูควรออกไปเยี่ยมเยียนนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน โดยนำของชำร่วยและหนังสือเกี่ยวกับศาสนาอิสลามไปฝาก พร้อมทั้งเชิญชวนให้ผู้ปกครองหาซื้อหนังสือมาสมทบเพื่อจัดให้มีมุมหนังสืออิสลามหรือห้องสมุดเล็กๆในบ้านที่เอื้อต่อการเรียนรู้อิสลามศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกวิชา

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน

2.4 ควรศึกษาและเปรียบเทียบ บทบาทของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา ในโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชน